

MeerTaal

MeerTaal is een onafhankelijk tijdschrift over taal in het basisonderwijs. Het richt zich op taaldidactiek in de breedste zin van het woord. MeerTaal biedt een mix van theorie en praktijk, afgestemd op iedereen die betrokken is bij het primair onderwijs. MeerTaal wordt uitgegeven door Koninklijke Van Gorcum BV te Assen en verschijnt drie keer per jaar. www.tijdschriftmeertaal.nl

Redactieadres

Joanneke Prenger
p/a SLO
Postbus 2041
7500 CA Enschede

Naar dit adres kunt u alles opsturen wat met de redactionele inhoud verband houdt. U kunt hier ook boeken ter bespreking aanbieden.

Redactie

Joanneke Prenger - SLO
Hieke van Til - stichting Taalvorming
Dolf Janson - JansonAdvies
Itie van den Berg - ZIP Innovatieve Projecten
Marian Bruggink - Expertisecentrum Nederlands
Lucienne Rijks - Innoord

Fotografie cover:

Tom van Limpt

Ontwerp en opmaak

FIZZ Digital Agency | www.fizz.nl

Uitgave

Koninklijke Van Gorcum BV
Postbus 43
9400 AA Assen
Tel. (0592) 37 95 55
e-mail: meertaal@vangorcum.nl
www.tijdschriftmeertaal.nl

Abonnee worden?

Ga naar www.vangorcum.nl om een abonnement af te sluiten. Een jaarabonnement kost € 41,-. Voor instellingen is dit € 52,50. Studenten betalen € 30,-. Losse nummers zijn te bestellen voor € 18,50.

Een abonnement wordt automatisch verlengd, tenzij een schriftelijke opzegging is ingediend bij afdeling Klantenservice van Koninklijke Van Gorcum: klantenservice@vangorcum.nl.

Advertenties

Neem contact op met Ray Aronds van Recent BV: ray@recent.nl
Telefoon 020 3308998
Postbus 17229 1001 JE Amsterdam

ISSN 2214-5931

© 2019, Uitgeverij Koninklijke Van Gorcum B.V., Assen. Alle auteursrechten ten aanzien van de inhoud van deze uitgave worden uitdrukkelijk voorbehouden.

Kletsen en leren

We hebben een nieuw kaartspelletje thuis: Nonsense Familie. Een spel met als doel een geheim woord te plaatsen in een verzonden verhaal, opdat je medespelers dit woord onmogelijk kunnen raden. Je trekt bijvoorbeeld als woordkaart 'vuurtoren' en als situatiekaart 'Mijn vader is net op reis geweest naar Amerika' en daarna heb je een minuut om je publiek mee in je verhaal te trekken.

Ik kende het niet – het was een tip van een wiskundecollega met een grote belangstelling voor taal – en speelde het voor het eerst met mijn gezin. Een aangename verrassing! Natuurlijk vanwege het spelletje zelf, maar ook omdat ik mijn dochters (12 en 10) opeens verhalen uit hun mouw zag toveren. Met een stalen gezicht vertelden ze me binnen een minuut de gekste verhalen. Met een plot en een geheim woord erin dat ik meerdere keren verkeerd dacht te weten!

En mijn onderwijshoofd zag het natuurlijk gebeuren: hoe ze iedere ronde net iets beter werden, doorkregen hoe dat moet, een ander met woorden om de tuin leiden, een goed verhaal opbouwen. Terwijl ik er geen instructie in gaf, maar ze zelf uit fanatisme goed zaten te luisteren naar hoe een ander het deed en zo het effect van woorden ontdekten.

Zo gebeurt het vaak, ook in het onderwijs in mondelinge taalvaardigheid: leren door doen. En deels is dat prima, maar niet als je de resultaten van de peiling Mondelinge Taalvaardigheid in het rapport van de Inspectie bekijkt (zie MeerTaal jg6nr3). Want daaruit blijkt dat leerlingen hoog scoren op vloeiendheid en grammaticale beheersing (lees: dus prima in staat zijn om vlot een verstaanbaar verhaaltje te vertellen) maar relatief laag op de afstemming op publiek en de inhoudelijke kwaliteit. En dat zijn nou net aspecten waar je onderwijs in moet krijgen: hoe doe je dat? Hoe zorg je voor een complexe en originele inhoud en hoe boei je je publiek?

Daarop moet de focus liggen van het taalonderwijs wat mij betreft: op de vaardigheden en aspecten van taal die je buiten de schoolmuren niet gewoonweg oppikt door naar het taalgebruik van anderen te luisteren of te kijken. Dat geldt voor aspecten uit de mondelinge communicatie, maar zeker voor de schriftelijke communicatie. Want nergens anders dan op school leer je bepaalde genres en teksten te lezen en te schrijven. Daarom in dit nummer vooral veel aandacht en inspiratie voor het lees- en schrijfonderwijs op school.

Wie overigens nu de indruk heeft dat we vanwege mijn fascinatie binnen ons gezin alleen taalspelletjes spelen, heeft het mis. We spelen sinds kort ook The Mind. Een getallenspelletje, compleet zonder communicatie zelfs.... Ook een aanrader!

Joanneke Prenger

¹ Weten hoe? Check.slo.nl/peiling-praktijk

